

TRIBUNALUL CONSTANTA
SECTIA A II A CIVILA
SENTINTA CIVILA NR 2622
SEDINTA PUBLICA DIN 29.09.2014
PRESEDINTE
GREFIER

Pe rol,soluționarea acțiunea în constatarea nulității formulată de reclamantele MUNICIPIUL CONSTANTA și CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI CONSTANTA ambele,cu sediul în Constanța, bd.Tomis nr.51 în contradictoriu cu părâta SC CONFORT URBAN SRL cu sediul în Constanța, Piața Ovidiu nr.9.

Dezbaterile au avut loc în sedinta din data de 11.09.2014 si au fost consemnate în încheierea din acea data, încheiere ce face parte integranta din prezenta hotărâre, iar instanta având nevoie de timp pentru a delibera a amânat pronuntarea la data de 18.09.2014, 22.09.2014, 29.09.2014 când a pronuntat urmatoarea hotărâre:

TRIBUNALUL ,

Asupra cauzei civile de față, reține următoarele:

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța – secția a II a civilă la data de 14.01.2013, reclamantele Municipiul Constanța și Consiliul Local al Mun. Constanța au solicitat, în contradictoriu cu părâta – SC CONFORT URBAN SRL, constatarea nulității absolute a contractului de închiriere nr. 69830/31.05.2002 intervenit între părți, obligarea părâtei la restituirea prestațiilor efectuate către reclamantă în baza contractului de închiriere – chiria în valoare de 2.811.700 lei, aferentă perioadei 26.02.2009 – 17.08.2012 și la restituirea sumei de 344.398,68 lei, reprezentând folosase nerealizate, calculate pentru perioada 26.02.2009 – 01.12.2012.

Se arată în motivarea acțiunii că, în anul 2002 a fost încheiat între părți contractul de închiriere nr. 69830/31.05.2002 ce a avut ca obiect acordarea în favoarea beneficiarului Municipiul Constanța a unui drept exclusiv de folosință a componentelor sistemului de iluminat public reabilitat. Contractul a fost prelungit succesiv, până în anul 2012, în data de 17.08.2012 acesta fiind reziliat prin acordul părților, urmare procesului verbal de constatare nr. 95331/30.07.2012 încheiat de Curtea de Conturi a României – Camera de Conturi Constanța. Ulterior încheierii procesului verbal de constatare, a fost emisă și decizia 64/13.09.2012 a Curții de Conturi, prin care s-a constatat că

respectivul contract de închiriere a fost încheiat în frauda legii, cu încălcarea prevederilor art. 136 al. 5 din Constituția României potrivit cărora bunurile proprietate publică sunt inalienabile. Arată reclamanta că sistemul de iluminat public al Mun. Constanța reprezintă un bun proprietate publică, conform dispozițiilor art. 3 al. 1 din Legea 213/1998, astfel că, în mod nelegal s-a procedat la scoaterea bunului obiect al contractului din evidența contabilă a bunurilor proprietate publică aparținând Mun. Constanța și s-a procedat la transferul acestora către SC CONFORT URBAN SRL, care, la rândul său, prin acest contract de închiriere a dobândit, în mod nelegal, dreptul de a ceda către Municipiul Constanța dreptul de folosință asupra acestor bunuri care reprezintă proprietate publică. În acest sens, sunt și prevederile art. 14 al. 1 din legea 213/1998, potrivit cărora, închirierea bunurilor proprietate publică a statului sau unităților administrativ – teritoriale, se aprobă, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean sau a consiliului local, iar contractul de închiriere va cuprinde clauze de natură să asigure exploatarea bunului închiriat, potrivit specificului acestuia.

A mai susținut reclamanta că, urmare constatării nulității absolute, urmează a se dispune restituirea prestațiilor efectuate de către reclamantă în baza acestui contract, respectiv chiria în valoare de 2.811.700 lei și 344.398,68 lei, reprezentând foloase nerealizate, calculate pentru perioada 26.02.2009 – 01.12.2012.

A mai arătat reclamanta că aceste pretenții se întemeiază pe efectele juridice ale nulității absolute care, odată constatătă, dă dreptul părții contractante la restituirea prestațiilor efectuate în baza actului nul absolut, urmare principiului retroactivității și repunerii părților în situația anterioară.

Efectele nulității se întorc în trecut până la încheierea actului juridic, iar restituirea prestațiilor efectuate este posibilă în cazul de față întrucât bunurile care au format obiect al închirierii nu au ieșit niciodată - și nici nu ar fi putut să iasă din domeniul public al unității administrativ teritoriale, în mod efectiv neexistând nici o posesie din partea SC CONFORT URBAN SRL asupra bunurilor ce au format obiectul contractului de închiriere, această situație rezultând din chiar prevederile art. 1 .1 din contract, prin care se dispune asupra acordării unui drept de folosință exclusiv a componentelor sistemului de iluminat public către Municipiul Constanța. În plus, prin HCLM 351/2001 s-a aprobat doar delegarea gestiunii sistemului de iluminat public aflat în patrimoniul Municipiului Constanța, iar nu s-a creat un veritabil drept de proprietate în favoarea SCIL CONFORT URBAN SRL, drept de proprietate care a rămas întotdeauna în patrimoniul public al unității administrativ teritoriale. Drept urmare, susține reclamanta, SC CONFORT URBAN SRL nu ar fi putut transmite un dezmembrământ al unui drept pe care niciodată nu l-a dobândit și nu putea să îl dobândească, astfel că restituirea prestației efectuate de reclamantă apare ca perfect posibilă obiectiv.

Mai arată reclamanta că, în cauză, nu este aplicabil nici principiul *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, întrucât, la încheierea contractului de închiriere nu s-a urmărit un scop imoral, perfectarea actului fiind doar urmarea unei greșite interpretări a dispozițiilor legale în materie.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 948 pct. 4 din vechiul Cod civil, art. 136 al. 5 din Constituția României, art. 3 și 14 din legea 213/1998, iar în susținerea acțiunii au fost depuse înscrișuri constând în invitația la conciliere și procesul verbal de conciliere, contractul de închiriere nr. 69870/31.05.2002 și actul adițional din data de 17.08.2012, procesul verbal de constatare întocmit de Curtea de Conturi a României – Camera de Conturi Constanța, decizia 64/13.09.2012 a Curții de Conturi, , dovezi privind efectuarea plășilor cu titlu de chirie pentru perioada 26.02.2009 – 17.08.2012, calculul foloaselor nerealizate pentru aceeași perioadă.

Părâta SC CONFORT URBAN SRL a formulat întâmpinare, prin care a invocat competența secției de contencios administrativ și fiscal , excepția lipsei calității de reprezentant a domnului avocat Ioan Neamțu, iar pe fondul cauzei a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată.

În ce privește excepția necompetenței secției a II a Tribunalului Constanța, părâta a susținut că, raportat la natura juridică a contractului de închiriere nr. 69830/31.05.2002, competența de soluționare aparține secției de contencios administrativ și fiscal din cadrul tribunalului Constanța, contractul fiind asimilat unui act administrativ în accepțiunea art. 2 alin. 1 lit. c din legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, prin raportare și la prevederile art. 8 al. 2 din același act normativ.

În susținerea excepției lipsei calității de reprezentant a domnului avocat Ioan Neamțu, părâta a arătat că, la dosarul cauzei, nu există o hotărâre a Consiliului Local al mun. Constanța de aprobat și împunericire pentru redactarea și susținerea cererii de chemare în judecată de către domnul avocat, potrivit prevederilor art. 2 al. 1 lit. b din OUG 26/2012.

Pe fondul cauzei, părâta a solicitat respingerea acțiunii, arătând că părțile au hotărât, prin actul adițional din data de 16.08.2012, rezilierea contractului de închiriere urmare procesului verbal de constatare încheiat de Curtea de Conturi a României, și nu ca urmare a vreunei încălcări a unei obligații contractuale, ceea ce demonstrează intenția părților de încetare a contractului și nu de reziliere a sa. Nulitatea este sanctiunea care intervine în cazul nerespectării, la încheierea actului juridic, a condițiilor de validitate, iar susținerile reclamantei cu privire la încheierea contractului în frauda legii sunt nefondate, întrucât părțile nu au urmărit un scop ilicit la încheierea contractului, perfectarea acestuia fiind doar o interpretare eronată a prevederilor legale în materie.

A susținut părâta că intenția reală a părților a fost aceea de a crea cadrul juridic pentru reabilitarea sistemului de iluminat public din municipiul Constanța, astfel că nu ne aflăm în situația unei cauze ilicite și imorale comune, care să atragă nulitatea absolută a contractului cu consecința restituirii

prestațiilor succesive, contractul fiind în fapt greșit calificat, astfel că acesta a produs efecte juridice în condiții de legalitate și nu se justifică restituirea sumelor solicitate de reclamantă. În fapt, susține părâta, scopul urmărit de părți la încheierea contraștului nu a fost imoral sau în fraudă la lege, perfectarea contractului fiind doar urmarea greșitei interpretări a dispozițiilor legale în materie. Existența unei cauze valabile se prezumă până la proba contrară, astfel că, cel ce invocă lipsa ori nevalabilitatea cauzei, are sarcina probei. Însă, arată părâta, reclamanta nu face dovada cauzei ilicite, iar convenția prin care SC CONFORT URBAN SRL a efectuat lucrări de reabilitare a sistemului de iluminat public din mun. Constanța a fost, în fapt, contractul de închiriere 69870/31.05.2002, întrucât, în realitate, părâta – care este o societate comercială cu capital de stat, asociat unic fiind Consiliul Local Constanța - s-a obligat prin acest contract să presteze servicii generate de gestiunea delegată a sistemului de iluminat public, în temeiul HCL 351/2001, care au și fost realizate în aceeași perioadă contractuală. În consecință, arată părâta, SC CONFORT URBAN SRL a monitorizat în fapt aceste lucrări de reabilitare, cu bună credință și cu convingerea că adevăratul scop al contractului de închiriere este acela de administrare al sistemului de iluminat public din Mun. Constanța.

A mai susținut părâta că, potrivit dispozițiilor art. 6 din Legea 554/2004, autoritatea publică emitentă a actului administrativ unilateral apreciat ca nelegal poate să solicite instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat deoarece a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice, din interpretarea logică a acestui text de lege rezultând că aceasta este singura cale de a înlătura actul abuziv, lăsarea la latitudinea autorității publice a revocării actului ar conduce la afectarea principiului securității raporturilor juridice. Rațiunea fixării ca moment inițial al curgerii termenului, în cazul acțiunilor introduse de autoritatea emitentă, a datei emiterii actului, este aceea că, de la acest moment, instituția cunoaște sau ar trebui să cunoască motivul de nulitate ce afectează validitatea actului emis, iar reclamantele nu au dovedit existența unei cauze temeinice sau a unei împrejurări speciale care ar fi împiedicat-o să formuleze cererea de chemare în judecată înăuntrul termenului de derulare al contractului.

În plus, susține părâta că suma solicitată de reclamantă este mult superioară celei imputate prin decizia Curții de Conturi a României – Camera de Conturi Constanța, această diferență neavând temei legal. În ce privește foloasele nerealizate, la dosarul cauzei nu se regăsește modul de calcul al acestei sume, nici temeiul legal iar perioada pentru care au fost calculate depășește cu 4 luni data la care părțile au hotărât încheierea contractului de închiriere.

Prin încheierea civilă nr. 1563/23.05.2013 pronunțată de Tribunalul Constanța – secția a II a, s-a dispus admiterea exceptiei incompetenței funcționale a acestei secții și trimiterea cauzei secției de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Constanța.

Pe rolul secției de contencios administrativ și fiscal, cauza a fost înregistrată la data de 10.06.2013, reclamanta invocând excepția necompetenței funcționale a acestei secții, iar prin încheierea din data de 20.09.2013 s-a dispus admiterea excepției necompetenței funcționale a secției de contencios administrativ și fiscal, s-a constatat natura civilă a cauzei și s-a dispus trimiterea cauzei secției a II a civilă a tribunalului Constanța.

Pentru dezlegarea problemei de drept privind competența funcțională de soluționare a cauzei, dosarul a fost înaintat Președintelui Tribunalului Constanța, iar prin încheierea din data de 10.10.2013 a fost stabilită competența funcțională în favoarea secției a II a Tribunalului Constanța și trimiterea cauzei completului inițial investit pentru continuarea judecății.

Cauza a fost înregistrată pe rolul secției a II a civile a Tribunalului Constanța la data de 11.10.2013.

Pe parcursul judecății, instanța a procedat la administrarea probei cu înscrisuri și expertiză contabilă judiciară, având ca obiectiv *determinarea sumelor achitate cu titlu de chirie de către reclamantă, precum și quantumul foloaselor nerealizate, în perioada 26.02.2009 – 17.08.2012*, fiind întocmit raportul de expertiză de către expert Neamțu Viorica.

Prin încheierea din data de 12.12.2013, instanța a dispus respingerea excepției lipsei dovezii calității de reprezentant a domnului avocat Neamțu Ioan ca nefondată, fiind depus la dosarul cauzei acordul cadru privind serviciul de asistență judiciară și reprezentare juridică încheiat între domnul avocat și Municipiul Constanța.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța reține următoarele:

La data de 31.05.2002, a fost încheiat contractul de închiriere nr. 69870/31.05.2002, prin care SC CONFORT URBAN SRL - în calitate de titular acorda beneficiarului Consiliul Local al Municipiului Constanța *un drept exclusiv de folosință a componentelor sistemului de iluminat public reabilitat, conform anexei 1 la contract*, potrivit art. 2.1 din contract, *dreptul de folosință a componentelor sistemului de iluminat public reabilitat începe de la data semnării prezentului contract pentru o perioadă de 3 ani*, cu posibilitatea prelungirii contractului de comun acord. Potrivit prevederilor art. 3.1 prețul închirierii - chiria pentru folosirea componentelor sistemului de iluminat public reabilitat este de 1.000.000.000 lei (100.000 RON) anulat, fără TVA.

În ce privește obligațiile părților, acestea au fost stabilite de părți prin art. 4 din contract, titularul SC CONFORT URBAN SRL obligându-se să *predea folosința componentelor sistemului de iluminat public către beneficiarul Consiliul Local, să asigure asistență și protecția bunului în cazul unor urgențe – avari, să încaseze chiria, în timp ce beneficiarul Consiliul Local al mun. Constanța se obliga să folosească componentele sistemului de iluminat public reabilitat conform standardelor în domeniul, să informeze titularul în cazul aparițiilor unei avari sau dacă este necesară o întrerupere parțială sau totală a funcționării sistemului*.

Contractul fost prelungit succesiv până la data de 17.08.2012, când a fost reziliat prin acordul părților, astfel cum rezultă din actul adițional încheiat, în cuprinsul căruia se menționează că rezilierea s-a hotărât urmare procesului verbal de constatare nr. 95331/30.07.2012 întocmit de Curtea de Conturi a României – Cameră de Conturi Constanța și în baza referatului nr. 101139/14.08.2012 al Serviciului Juridic.

Instanța constată că, încheierea contractului de închiriere nr. 69870/31.05.2002, a fost precedată de adoptarea Hotărârii Consiliului Local Constanța nr. 351/02.10.2011 (fila 85 dosar), prin s-a hotărât majorarea capitalului social al SCIL Urban SRL, societate cu acționar unic Consiliul Local al Municipiului Constanța și aprobarea delegării gestiunii străzilor, trotuarelor, aleilor și parcajelor, precum și a sistemului de iluminat public aflat în patrimoniul municipiului Constanța către SCIL Confort Urban SRL. Conform art. 4 din HCLM 351/2011, *bunurile menționate vor fi evidențiate în patrimoniul societății separat, ca bunuri aparținând domeniului public, neputând fi instrăinate sau schimba destinația acestora.* La baza adoptării hotărârii au stat, astfel cum rezultă din chiar preambulul acesteia, expunerea de motive prezentată de domnul Primar Radu Ștefan Mazăre, referatele Direcției Patrimoniu și Servicii Publice, avizele comisiilor de specialitate, dispozițiile Legii 326/2001 privind serviciile publice de gospodărire comunala, Legea 31/1990 privind societățile comerciale și Legea 215/2001 privind administrația publică locală.

Instanța constată că, rațiunea adoptării HCLM 351/2001, astfel cum s-a reținut anterior, prin care s-a hotărât delegarea gestiunii sistemului de iluminat public către părâta, rezultă din expunerea de motive efectuată de primarul Radu Ștefan Mazăre și constă în aceea că, prin HCLM 503/2000 s-a aprobat programul de reabilitare a sistemului de iluminat public, iar SCIL CONFORT URBAN - actuala SC CONFORT URBAN SRL ar avea experiență vastă în acest domeniu.

Delegarea de gestiune a fost urmată însă, de încheierea contractul de închiriere nr. 69870/31.05.2002, prin care folosința bunului aflat în proprietatea publică a municipiului Constanța a fost închiriat de persoana juridică ce primește în gestiune bunul chiar proprietarului acestuia – Consiliul Local Constanța, contra unei sume achitată de același proprietar cu titlu de chirie pentru bunul care, în fapt, aparținea domeniului public al municipiului Constanța, deci chiar reclamaritei.

Ori, potrivit prevederilor art. 14 al. 1 din Legea 213/1998, *închirierea bunurilor proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale se aprobă, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local, iar contractul de închiriere va cuprinde clauze de natură să asigure exploatarea bunului închiriat, potrivit specificului acestuia.*

În consecință, asupra dreptului de folosință a bunurilor proprietate publică poate dispune doar proprietarul – în speță Unitatea Administrativ teritorială Municipiul Constanța, iar închirierea se aprobă doar prin hotărâre a Consiliului Județean în cazul bunurilor aflate în domeniul public.

Drept urmare, părâta SC CONFORT URBAN SRL nu putea dispune, în mod legal, asupra dreptului de folosință a sistemului de iluminat public, contractul de închiriere nr. 69870/31.05.2002 fiind încheiat prin fraudarea dispozițiilor legale privind condițiile în care bunurile proprietate publică pot face obiectul unui contract de închiriere.

În acest sens, instanța reține că, urmare delegării de gestiune, părâta a dobândit doar un drept de utilizare temporară a bunurilor constând în sistemul de iluminat public, fără a putea să dobândească un drept de proprietate asupra unui bun aflat în domeniul public al mun. Constanța, astfel că nu putea, la rândul său, să acorde dreptul de folosință unei alte persoane care, în speță, este chiar reclamanta - proprietara bunului, ajungându-se la situația paradoxală în care proprietarul bunului achită chirie pentru folosința bunului propriu, care nu a ieșit din patrimoniul său.

În consecință, instanța apreciază că nu pot fi avute în vedere susținerile părâtei, în sensul că, în realitate, intenția părților a fost aceea de a crea cadrul juridic pentru reabilitarea sistemului de iluminat public din mun. Constanța, în condițiile în care tocmai delegarea inițială de gestiune a fost făcută către SC CONFORT URMBAN SRL în acest scop, astfel că încheierea ulterioară a contractului de închiriere nr. 69870/31.05.2002 apare ca nelegală și nejustificată, făcută cu fraudarea legii.

Instanța reține că încheierea unui contract prin fraudarea legii atrage nulitatea absolută a acestuia. Prin *fraudarea legii* se înțelege acea operațiune care constă în folosirea anumitor dispoziții legale, dar nu în scopul pentru care acestea au fost edictate, ci în vederea eludării altor dispoziții legale, imperative. Ori, instanța apreciază că întreaga construcție juridică, constând în adoptarea inițială a HCLM prin care s-a aprobat delegarea de gestiune a sistemului de iluminat public către actuala SC CONFORT URBAN SRL, urmate de încheierea contractului de închiriere, consecința căruia reclamanta achită chirie pentru folosința bunului propriu care nu a ieșit din patrimoniul său dovedesc frauda la lege săvârșită la momentul încheierii contractului de închiriere nr. 69870/31.05.2002.

În consecință, instanța apreciază că încheierea contractului de închiriere nr. 69870/31.05.2002 s-a făcut prin fraudarea dispozițiilor legale, astfel că actul juridic este lovit de nulitate absolută, urmând a se dispune admiterea acțiunii și constatarea nulității absolute a acestui contract.

Mai reține instanța că, urmare constatării existenței unui caz de nulitate absolută, susținerile părâtei în sensul că se impunea formularea acțiunii în intervalul cât acest contract era în vigoare nu pot fi avute în vedere, nulitatea

absolută putând a fi solicitată a fi constatată oricând, și după închiderea efectelor contractului urmare reziliierii acestuia.

Totodată, instanța reține că susținerile părâtei în sensul că, în realitate, contractul ar fi fost greșit calificat - iar prin încheierea acestuia s-ar fi urmărit monitorizarea de către părâtă a lucrărilor de reabilitare a sistemului de iluminat public - nu pot fi avute în vedere, fiind infirmate și prin aceea că, deși constatarea nulității absolute conduce la restituirea prestațiilor efectuate de ambele părți în baza aceluui contract, părâta nu a susținut prin întâmpinare că ar fi suferit, la rândul său un prejudiciu urmare eventualelor lucrări de reabilitare a sistemului de iluminat public pe care ar fi avut competența să le efectueze, și nici nu a combătut afirmațiile reclamantei potrivit cărora sistemul de iluminat nu a ieșit niciodată din patrimoniul public al unității administrativ teritoriale, iar părâta nu a deținut vreodată posesia acestui bun.

În ce privește capătul de cerere privind obligarea părâtei la restituirea către reclamantă a sumelor achitate cu titlu de chirie și a foloaselor nerealizate, instanța apreciază că este intemeiat, întrucât urmare constatării nulității absolute, se impune restituirea prestațiilor efectuate de părți în baza contractului constatat a fi nul absolut.

Instanța constată că, potrivit raportului de expertiză contabilă judiciară întocmit în cauză, împotriva căruia părțile nu au formulat obiecțiuni, reclamanta a efectuat plăți pentru obligații cu titlu de chirie în perioada 26.02.2009-27.07.2012 în valoare de 2.821.414 lei, iar prejudiciul suferit prin nefolosirea sumelor achitate SC CONFORT URBAN SRL în aceeași perioadă, calculat în funcție de rata dobânzii de referință a BNR precum și a zilelor de întârziere în an, se însumează la valoarea de 294.650,02 lei, reclamanta precizându-și valoarea pretențiilor la suma totală de 3.116.064,02 lei la termenul de judecată din data de 15.05.2014, în sensul celor reținute prin expertiza contabilă.

În consecință, instanța va dispune obligarea părâtei la restituirea către reclamantă a sumei de 2.821.414 lei, reprezentând chiria achitată în perioada 26.02.2009-27.07.2012, precum și a sumei de 294.650,02 lei, reprezentând dobânda legală aferentă debitului principal calculată pentru același interval de timp, dobânda legală fiind de natură a acoperi prejudiciul suferit de reclamantă prin imposibilitatea folosirii sumei achitate cu titlu de chirie în alt scop.

Față de cele expuse anterior, instanța va dispune admiterea cererii, va constata nulitatea absolută a contractului de închiriere nr. 69870/31.05.2002 și va dispune obligarea părâtei la plata către reclamantă a sumei de 2.821.414 lei, reprezentând chiria achitată în perioada 26.02.2009-27.07.2012, precum și a sumei de 294.650,02 lei, reprezentând dobânda legală aferentă debitului principal.

PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
HOTARASTE

Admite acțiunea formulată de reclamanta Municipiul Constanța și Consiliul Local al Municipiului Constanța ambele cu sediul în Constanța, bd.Tomis nr.51 în contradictoriu cu părâta SC CONFORT URBAN SRL cu sediul în Constanța, Piața Ovidiu nr.9.

Constată nulitatea absolută a contractului de închiriere nr. 69870/31.05.2002.

Obligă părâta la restituirea către reclamantă a sumei de 2.821.414 lei reprezentând chirie achitată și a sumei de 294.650,02 lei reprezentând dobânda legală aferentă debitului principal.

Cu drept de apel în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 29.09.2014.

PRESEDINTE

GREFIER